ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 7ης Ιουλίου 2005 *

Στην υπόθεση C-153/03,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, την οποία υπέβαλε το Cour de cassation (Λουξεμβούργο) με απόφαση της 6ης Μαρτίου 2003, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Απριλίου 2003, στο πλαίσιο της διαδικασίας

Caisse nationale des prestations familiales

κατά

Ursula Weide, συζύγου Schwarz,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή), M. Ilešič και E. Levits, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: M. Múgica Arzamendi, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 24ης Ιουνίου 2004,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— το Caisse nationale des prestations familiales, εκπροσωπούμενο από τους D. Spielmann και H. Dupong, δικηγόρους,

— η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον P. Gramegna,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον W.-D. Plessing και A. Tiemann,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον H. Dossi,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την H. Michard και τον D. Martin,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουλίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 76 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71).

2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Caisse nationale des prestations familiales του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου (στο εξής: CNPF) και της U. Weide, γερμανικής ιθαγένειας, με αντικείμενο τη χορήγηση του επιδόματος τέκνου που προβλέπει η λουξεμβουργιανή νομοθεσία.

Το νομικό πλαίσιο

Οι κοινοτικές διατάξεις

3 Σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο κα', σημείο i, του κανονισμού 1408/71:

«Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού:

[...]

κα) i) Ως «οικογενειακή παροχή» νοείται κάθε παροχή σε είδος ή σε χρήμα, προοριζόμενη να αντισταθμίσει τα οικογενειακά βάρη, στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφος 1, στοιχείο η΄, με εξαίρεση τα ειδικά επιδόματα τοκετού ή υιοθεσίας που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ».

4 Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η΄, του κανονισμού 1408/71, ο εν λόγω κανονισμός ισχύει για τις νομοθεσίες που αφορούν τους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως με αντικείμενο «οικογενειακές παροχές».

5 Το άρθρο 13 του ως άνω κανονισμού ορίζει:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 14γ, τα πρόσωπα για τα οποία ισχύει ο παρών κανονισμός υπόκεινται στη νομοθεσία ενός μόνου κράτους μέλους. Η νομοθεσία αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14 έως 17:

α) το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, ή αν η επιχείρηση ή ο εργοδότης που το απασχολεί έχει την έδρα της ή την κατοικία του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους·

[...]»

6 Το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71 προβλέπει:

«Ο μισθωτός ή μη μισθωτός που υπάγεται στη νομοθεσία κράτους μέλους δικαιούται, για τα μέλη της οικογενείας του που κατοικούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, τις οικογενειακές παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους, σαν να κατοικούσαν τα μέλη αυτά στο έδαφος του κράτους αυτού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI.»

7 Το άρθρο 76 του αυτού κανονισμού, με τίτλο «Κανόνες προτεραιότητας σε περίπτωση σώρευσης δικαιωμάτων οικογενειακών παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους και δυνάμει της νομοθεσίας της χώρας όπου τα μέλη της οικογενείας έχουν την κατοικία τους», ορίζει:

«1. Όταν καταβάλλονται οι οικογενειακές παροχές, κατά την ίδια περίοδο, και για το ίδιο μέλος της οικογενείας λόγω άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχουν την κατοικία τους τα μέλη της οικογενείας, αναστέλλεται το δικαίωμα προς είσπραξη οικογενειακών παροχών που οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους, ενδεχομένως, κατ' εφαρμογή των άρθρων 73 και 74, μέχρι του ποσού που προβλέπεται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους.

2. Εάν δεν υποβληθεί αίτηση παροχών στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου διαμένουν τα μέλη της οικογενείας, ο αρμόδιος φορέας του άλλου κράτους μέλους μπορεί να εφαρμόζει τις διατάξεις της παραγράφου 1, ως εάν εχορηγούντο οι παροχές στο πρώτο κράτος μέλος.»

8 Δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 1972, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό 118/97 (στο εξής: κανονισμός 574/72), το οποίο έχει τίτλο «Εφαρμοστέοι κανόνες σε περίπτωση σωρεύσεως δικαιωμάτων οικογενειακών παροχών ή επιδομάτων των μισθωτών ή μη μισθωτών»:

«α) Το δικαίωμα οικογενειακών παροχών ή επιδομάτων που οφείλονται κατά τη νομοθεσία κράτους μέλους, σύμφωνα με την οποία η κτήση αυτού του δικαιώματος παροχών ή επιδομάτων δεν εξαρτάται από όρους ασφαλίσεως, απασχολήσεως ή μη μισθωτής δραστηριότητας, αναστέλλεται όταν, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου για το ίδιο μέλος της οικογενείας, οφείλονται παροχές είτε δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους είτε κατ' εφαρμογή των άρθρων 73, 74, 77 ή 78 του κανονισμού, και τούτο μέχρι του ποσού των παροχών αυτών.

β) Πάντως, εάν έχει ασκηθεί επαγγελματική δραστηριότητα στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους:

i) στην περίπτωση των παροχών που οφείλονται, δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους είτε δυνάμει των άρθρων 73 ή 74 του κανονισμού, από το άτομο που έχει δικαίωμα οικογενειακών παροχών ή από το άτομο στο οποίο έχουν αυτές χορηγηθεί, το δικαίωμα οικογενειακών παροχών που οφείλονται, είτε δυνάμει μόνο της εθνικής νομοθεσίας αυτού του άλλου κράτους μέλους είτε δυνάμει των εν λόγω άρθρων, αναστέλλεται μέχρι του ποσού των οικογενειακών παροχών που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί το μέλος της οικογενείας. Οι παροχές που καταβάλλονται από το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου κατοικεί το μέλος της οικογενείας βαρύνουν το κράτος μέλος αυτό·

[...]»

9 Σύμφωνα με το άρθρο 114 του κανονισμού 574/72, το οποίο έχει τίτλο «Προσωρινές καταβολές παροχών σε περίπτωση αμφισβητήσεως της εφαρμοστέας νομοθεσίας ή του φορέα που καλείται να χορηγήσει τις παροχές»:

«Σε περίπτωση αμφισβητήσεως μεταξύ των φορέων ή των αρμοδίων αρχών δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών για το θέμα είτε της εφαρμοστέας νομοθεσίας, δυνάμει του τίτλου ΙΙ του κανονισμού είτε του προσδιορισμού του φορέα που καλείται να χορηγήσει παροχές, ο ενδιαφερόμενος ο οποίος θα ηδύνατο να απαιτήσει παροχές, αν δεν υπήρχε αμφισβήτηση, λαμβάνει προσωρινά τις παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει ο φορέας του τόπου κατοικίας ή αν ο ενδιαφερόμενος δεν κατοικεί στο έδαφος ενός των σχετικών κρατών μελών, τις παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει ο φορέας στον οποίον υπεβλήθη αρχικά η αίτηση.»

Οι εθνικές νομοθεσίες

Η λουξεμβουργιανή νομοθεσία

10 Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του νόμου περί θεσπίσεως επιδόματος τέκνου, της 1ης Αυγούστου 1988, όπως έχει και εφαρμόζεται στην υπόθεση της κύριας δίκης (στο εξής: νόμος του 1988):

«Το επίδομα τέκνου μπορεί να χορηγηθεί σε κάθε πρόσωπο το οποίο:

α) έχει τη νόμιμη κατοικία του στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου και κατοικεί πράγματι εκεί·

β) ανατρέφει υπό τη στέγη του ένα ή περισσότερα τέκνα, για τα οποία καταβάλλονται στον αιτούντα ή στον μη εν διαστάσει σύζυγό του οικογενειακά επιδόματα και τα οποία πληρούν έναντι αυτού τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του νόμου της 19ης Ιουνίου 1985 όπως έχει τροποποιηθεί, περί των οικογενειακών παροχών και περί ιδρύσεως του εθνικού ταμείου οικογενειακών παροχών·

γ) ασχολείται κυρίως με την ανατροφή των τέκνων στην οικογενειακή στέγη και δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα ούτε λαμβάνει εισόδημα αναπληρώσεως.

[...]»

Η γερμανική νομοθεσία

11 Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, του νόμου περί επιδόματος τέκνου και περί αδείας ανατροφής τέκνου (Bundeserziehungsgeldgesetz), ως είχε στις 31 Ιανουαρίου 1994 (BGBl. 1994 I, σ. 180) και ως έχει τροποποιηθεί με τον νόμο της 24ης Μαρτίου 1997 (BGBl. 1997 I, σ. 594, στο εξής: BErzGG), όποιος, διατηρώντας την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εντός του εδάφους όπου έχει εφαρμογή ο εν λόγω νόμος, έχει την επιμέλεια τέκνου που ζει μαζί του υπό την αυτή στέγη και τον βαρύνει, ασχολείται δε με την επιμέλεια και την ανατροφή αυτού του τέκνου και δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα ή δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα πλήρους απασχολήσεως, μπορεί να λάβει επίδομα τέκνου.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

12 Η U. Weide εργάστηκε στο Λουξεμβούργο από τον Οκτώβριο του 1993 έως τον Μάιο του 1998, μολονότι κατοικούσε στη Γερμανία με τον σύζυγό της και το πρώτο

τέκνο της. Αφού έλαβε άδεια μητρότητας κατόπιν της γεννήσεως, στις 11 Μαΐου 1998, του δεύτερου τέκνου της και μικρής διάρκειας άδεια άνευ αποδοχών, η ενδιαφερομένη αποφάσισε να αφιερωθεί στην ανατροφή του δεύτερου τέκνου της από την 1η Οκτωβρίου 1998 έως τις 15 Μαΐου 2000. Κατά το τελευταίο αυτό χρονικό διάστημα, η U. Weide εξακολούθησε να είναι ασφαλισμένη εντός του κράτους μέλους απασχολήσεως σύμφωνα με το άρθρο 171 του λουξεμβουργιανού κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων. Από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι η ενδιαφερομένη εργάστηκε και πάλι στον πρώην εργοδότη της, στο Λουξεμβούργο, από τις 16 Μαΐου έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2000.

13 Η αίτηση χορηγήσεως επιδόματος τέκνου δυνάμει του BErzGG, την οποία υπέβαλε η U. Weide τον Ιούνιο 1998, απορρίφθηκε από τον αρμόδιο γερμανικό φορέα. Η απορριπτική αυτή απόφαση επιβεβαιώθηκε από το Sozialgericht für das Saarland και από το Landessozialgericht für das Saarland (Γερμανία), τα οποία επιλήφθηκαν σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, αντιστοίχως.

14 Όπως δέχθηκαν τα δικαστήρια αυτά, η U. Weide πληροί πράγματι τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του επιδόματος τέκνου δυνάμει του BErzGG, αλλά, σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 73 του κανονισμού 1408/71, εναπόκειται στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, ως το κράτος μέλος απασχολήσεως της ενδιαφερομένης, να χορηγήσει το επίδομα τέκνου που προβλέπει η νομοθεσία του. Συγκεκριμένα, οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 76 του κανονισμού 1408/71 δεν συντρέχουν εν προκειμένω. Το Sozialgericht für das Saarland επισημαίνει συναφώς ότι το δικαίωμα της U. Weide επί του γερμανικού επιδόματος τέκνου απορρέει από την κατοικία της στη Γερμανία και όχι από την εκ μέρους της ενδιαφερομένης άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας στο εν λόγω κράτος μέλος, αντιθέτως προς όσα επιτάσσει η διάταξη αυτή, η οποία λαμβάνει ως βάση ότι οι παροχές καταβάλλονται λόγω ασκήσεως μιας επαγγελματικής δραστηριότητας. Το Landessozialgericht für das Saarland επισημαίνει ότι ο σύζυγος της U. Weide, λόγω του ότι ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα, δεν πληροί τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του γερμανικού επιδόματος. Ως εκ τούτου, το άρθρο 76 του κανονισμού 1408/71 δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.

15 Η U. Weide υπέβαλε ακολούθως ενώπιον του CNPF αίτηση χορηγήσεως του επιδόματος τέκνου δυνάμει του νόμου του 1988, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2000. Ωστόσο, το CNPF αποφάσισε να χορηγήσει στην ενδιαφερομένη τη διαφορά μεταξύ του ποσού του επιδόματος τέκνου, το οποίο θα έπρεπε να είχε λάβει στη Γερμανία, και του μεγαλύτερου ποσού για επίδομα τέκνου, το οποίο προβλέπει ο νόμος του 1988.

16 Η U. Weide προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Conseil arbitral des assurances sociales (Λουξεμβούργο), το οποίο τη μεταρρύθμισε με απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2001 και δέχθηκε το αίτημα περί χορηγήσεως του προβλεπομένου από τον νόμο του 1988 επιδόματος τέκνου. Κατόπιν εφέσεως του CNPF, η απόφαση αυτή επικυρώθηκε με απόφαση της 27ης Μαΐου 2002 του Conseil supérieur des assurances sociales (Λουξεμβούργο). Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, το άρθρο 76 του κανονισμού 1408/71 θα είχε εφαρμογή μόνον εάν η U. Weide είχε δικαίωμα για οικογενειακές παροχές στη Γερμανία, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω, καθόσον η ενδιαφερομένη ουδέποτε εργάστηκε εκεί ούτε κατέβαλε εισφορές. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 73 του κανονισμού 1408/71, το επίδομα τέκνου πρέπει να καταβληθεί από το κράτος μέλος απασχολήσεως.

17 Το CNPF προσέφυγε ακολούθως ενώπιον του Cour de cassation το οποίο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 76 του κανονισμού [...] 1408/71 [...] την έννοια ότι καλύπτει μόνον την περίπτωση κατά την οποία ο διακινούμενος εργαζόμενος δικαιούται οικογενειακές παροχές δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους απασχολήσεως και της νομοθεσίας του κράτους κατοικίας των μελών της οικογένειάς του;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ανωτέρω ερώτημα: Μπορούν οι φορείς του κράτους απασχολήσεως να αναστείλουν το δικαίωμα λήψεως οικογενειακών παροχών, εάν θεωρούν ότι η άρνηση χορηγήσεως των οικογενειακών παροχών εντός του κράτους κατοικίας δεν συνάδει προς το κοινοτικό δίκαιο;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Παρέχει το προμνημονευθέν άρθρο 76 στο κράτος απασχολήσεως τη δυνατότητα εφαρμογής του κανόνα περί μη σωρεύσεως των δικαιωμάτων για παροχές, σε περίπτωση που ο/η σύζυγος του/της διακινούμενου/νης εργαζομένου/νης λαμβάνει ή δικαιούται, βάσει της νομοθεσίας του κράτους κατοικίας των μελών της οικογενείας, ιδίας φύσεως οικογενειακές παροχές;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

18 Επιβάλλεται εκ προοιμίου η επισήμανση ότι τόσο το επίδομα τέκνου δυνάμει του BErzGG (απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 1996, C-245/94 και C-312/94, Hoever και Zachow, Συλλογή 1996, σ. I-4895, σκέψεις 18 έως 27) όσο και το επίδομα τέκνου δυνάμει του νόμου του 1988, του οποίου τα χαρακτηριστικά είναι ανάλογα προς αυτά του γερμανικού επιδόματος, πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν οικογενειακή παροχή κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η΄, του κανονισμού 1408/71.

19 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι ο προβλεπόμενος από το άρθρο 13 του κανονισμού 1408/71 κανόνας της υπαγωγής στη νομοθεσία μόνον του κράτους μέλους απασχολήσεως δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ορισμένες παροχές να διέπονται από ειδικότερες διατάξεις του ίδιου κανονισμού (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 1992, C-119/91, McMenamin, Συλλογή 1992, σ. I-6393, σκέψη 14).

20 Σχετικά με τις οικογενειακές παροχές, το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71 ορίζει ότι ο μισθωτός που υπάγεται στη νομοθεσία κράτους μέλους δικαιούται, για τα μέλη της οικογένειάς του που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος, τις οικογενειακές παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους, σαν να κατοικούσαν τα μέλη αυτά στο έδαφος του κράτους αυτού.

21 Το άρθρο 76 του αυτού κανονισμού, το οποίο αφορούν τα προδικαστικά ερωτήματα, περιλαμβάνει, όπως προκύπτει από τον τίτλο του, «κανόνες προτεραιότητας σε περίπτωση σώρευσης δικαιωμάτων οικογενειακών παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του αρμόδιου κράτους και δυνάμει της νομοθεσίας της χώρας όπου τα μέλη της οικογενείας έχουν την κατοικία τους».

22 Η ως άνω διάταξη αφορά ειδικότερα την περίπτωση που «καταβάλλονται οικογενειακές παροχές, κατά την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογενείας, λόγω άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχουν την κατοικία τους τα μέλη της οικογενείας». Επομένως, η εφαρμογή του προϋποθέτει να οφείλονται οικογενειακές παροχές από το κράτος μέλος κατοικίας δυνάμει της ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας εκ μέρους του ενδιαφερομένου.

23 Από τη δικογραφία και από τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο προκύπτει ότι ο ευρισκόμενος στη θέση της U. Weide μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71, να ζητήσει το επίδομα τέκνου που προβλέπει ο νόμος του 1988 υπό την ιδιότητα του μισθωτού εργαζομένου στο Λουξεμβούργο, ιδιότητα που εξακολουθεί να υφίσταται ενόσω ο ενδιαφερόμενος είναι ασφαλισμένος σε κλάδο του λουξεμβουργιανού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως (βλ., υπό αυτό το πνεύμα, την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2005, C-543/03, Dodl και Oberhollenzer, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 30), και πληροί συγχρόνως τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του επιδόματος τέκνου δυνάμει της νομοθεσίας του

κράτους μέλους κατοικίας, ήτοι της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, σύμφωνα με την οποία η χορήγηση του εν λόγω επιδόματος εξαρτάται όχι από την προηγούμενη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, αλλά από την κατοικία στο κράτος αυτό.

24 Η τελευταία αυτή περίπτωση, κατά την οποία το δικαίωμα οικογενειακών παροχών στο κράτος μέλος κατοικίας δεν εξαρτάται από προϋποθέσεις ασφαλίσεως, απασχολήσεως ή μη μισθωτής δραστηριότητας, αλλά από την προϋπόθεση της κατοικίας, εμπίπτει στο άρθρο 10 του κανονισμού 574/72.

25 Κατά πάγια νομολογία, προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στο δικαστήριο που υπέβαλε αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το Δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη κανόνες του κοινοτικού δικαίου στους οποίους δεν αναφέρθηκε το εθνικό δικαστήριο με τα προδικαστικά ερωτήματα (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2004, C-60/03, Wolff & Muller, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 24).

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, η παρούσα υπόθεση πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα των κανόνων κατά της σωρεύσεως που τίθενται με το άρθρο 10 του κανονισμού 574/72.

27 Εκ προοιμίου, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στα υποβληθέντα ερωτήματα, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, ο φορέας του κράτους μέλους κατοικίας, στον οποίο έχει υποβληθεί σχετική αίτηση, πρέπει, πάντως, να χορηγήσει προσωρινά, σύμφωνα με το άρθρο 114 του κανονισμού 574/72, την παροχή που προβλέπεται από τη νομοθεσία την

οποία εφαρμόζει, ήτοι, στην προκειμένη υπόθεση, το επίδομα τέκνου που προβλέπει ο BErzGG, αναμένοντας την οριστική επίλυση της διαφοράς μεταξύ του εν λόγω φορέα και του κράτους μέλους απασχολήσεως.

28 Όπως επισήμανε το Δικαστήριο με τις σκέψεις 17 και 18 της προπαρατεθείσας αποφάσεως McMenamin, αν και, δυνάμει του κανόνα κατά της σωρεύσεως που τίθεται με το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 574/72, οι χορηγούμενες από το κράτος απασχολήσεως παροχές υπερισχύουν έναντι των παροχών που καταβάλλει το κράτος κατοικίας, οι οποίες, για τον λόγο αυτόν, αναστέλλονται, αντιθέτως, στην περίπτωση που ασκείται επαγγελματική δραστηριότητα εντός του κράτους κατοικίας, το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', περίπτωση i, του ίδιου κανονισμού προβλέπει την αντίστροφη λύση, ήτοι ότι το δικαίωμα λήψεως των χορηγουμένων από το κράτος κατοικίας παροχών υπερέχει έναντι του αφορώντος τις χορηγούμενες από το κράτος απασχολήσεως παροχές, οι οποίες κατ' αυτόν τον τρόπο αναστέλλονται.

29 Με τη σκέψη 19 της ίδιας αποφάσεως, το Δικαστήριο τόνισε ότι, σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, η επαγγελματική δραστηριότητα, η οποία έχει ως αποτέλεσμα αυτή την αντιστροφή των προτεραιοτήτων, πρέπει να ασκείται, στο κράτος κατοικίας, «από τον δικαιούχο οικογενειακών παροχών ή επιδομάτων ή το πρόσωπο στο οποίο αυτές οι παροχές καταβάλλονται».

30 Το Δικαστήριο έχει ερμηνεύσει αυτό το τμήμα φράσεως, λαμβάνοντας υπόψη την πρόθεση του συντάκτη της, υπό την έννοια ότι η άσκηση από τον έχοντα την επιμέλεια των τέκνων, και ειδικότερα από τον σύζυγο του δικαιούχου κατά την έννοια του άρθρου 73 του κανονισμού 1408/71, επαγγελματικής δραστηριότητας εντός του κράτους κατοικίας αυτών των τέκνων αναστέλλει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 του κανονισμού 574/72, το δικαίωμα λήψεως των παροχών που προβλέπει το προαναφερθέν άρθρο 73, μέχρι του ποσού των παροχών ιδίας φύσεως τις οποίες πράγματι καταβάλλει το κράτος μέλος κατοικίας, τούτο δε ανεξάρτητα από το ποιος είναι ο άμεσος δικαιούχος των οικογενειακών παροχών σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους κατοικίας (απόφαση McMenamin, προπαρατεθείσα, σκέψεις 20 έως 27).

31 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 39 των προτάσεών της και όπως προκύπτει, ιδίως, από τη σκέψη 60 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Dodl και Oberhollenzer, οι τροποποιήσεις του άρθρου 10 του κανονισμού 574/72 σε σχέση με το γράμμα της εν λόγω διατάξεως, όπως αυτή ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την προπαρατεθείσα υπόθεση McMenamin χρόνο, δεν μπορούν να θέσουν εν αμφιβόλω την ως άνω ερμηνεία.

32 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε, με τη σκέψη 64 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Dodl και Oberhollenzer, ότι, όταν ο έχων την επιμέλεια των τέκνων, και, ειδικότερα, ο σύζυγος ή ο σύντροφος του εργαζομένου που, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους απασχολήσεως και αυτής του κράτους κατοικίας, έχει δικαιώματα οικογενειακών παροχών για το ίδιο μέλος της οικογενείας του και για την ίδια περίοδο, ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα στο κράτος μέλος κατοικίας, οι οικογενειακές παροχές πρέπει να καταβάλλονται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού 574/72, από αυτό το κράτος μέλος, οποιοσδήποτε και αν είναι ο άμεσος δικαιούχος των παροχών αυτών που καθορίζεται από τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους. Στην περίπτωση αυτή, αναστέλλεται η καταβολή των οικογενειακών παροχών από το κράτος μέλος απασχολήσεως μέχρι του ποσού των οικογενειακών παροχών που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας.

33 Κατά συνέπεια, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού 574/72 έχει ως αποτέλεσμα ότι η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, εκ μέρους του συζύγου του προσώπου που λαμβάνει το προβλεπόμενο από τον νόμο του 1988 επίδομα τέκνου κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 του κανονισμού 1408/71, εντός του κράτους μέλους κατοικίας των τέκνων, εν προκειμένω της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, αναστέλλει το δικαίωμα στις παροχές που προβλέπονται από την τελευταία αυτή διάταξη, μέχρι του ποσού των επιδομάτων τέκνου που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, ακόμη και αν αυτά οφείλονται στον δικαιούχο της λουξεμβουργιανής παροχής και όχι στον σύζυγό του.

34 Ως εκ τούτου, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού 574/72 έχει την έννοια ότι η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, εκ μέρους του συζύγου του δικαιούχου οικογενειακής παροχής κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 του κανονισμού 1408/71, εντός του κράτους μέλους κατοικίας των τέκνων αναστέλλει το δικαίωμα στις παροχές που προβλέπει η τελευταία αυτή διάταξη μέχρι του ποσού των επιδομάτων τέκνου που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, οποιοσδήποτε και αν είναι ο άμεσος δικαιούχος των οικογενειακών παροχών που καθορίζεται από τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων στο Δικαστήριο, πέραν των εξόδων των εν λόγω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

Το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 1972, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας

Δεκεμβρίου 1996, έχει την έννοια ότι η άσκηση μισθωτής δραστηριότητας, εκ μέρους του συζύγου του δικαιούχου οικογενειακής παροχής κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό 118/97, εντός του κράτους μέλους κατοικίας των τέκνων αναστέλλει το δικαίωμα στις παροχές που προβλέπει η τελευταία αυτή διάταξη μέχρι του ποσού των επιδομάτων τέκνου που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, οποιοσδήποτε και αν είναι ο άμεσος δικαιούχος των οικογενειακών παροχών που καθορίζεται από τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

(υπογραφές)